

beilage sig over, fordi Ingen kan finde sig forurettet ved, at han ikke har Frihed til at gjøre sine Medmennesker Stude, og fordi dog Enhver maa kunne indse, at han ikke, uden i mange Tilfælde at udsætte sig for at gjøre en saadan Stude, kan slaa ind paa denne Næringsvei uden en alvorlig og grundig Forberedelse. Men hvorledes har nu den høitærede Minister delt mellem disse to Meninger? Naar undtages visse enkelte, ganske specielle Arter af Lægevirksomhed, der omhandles i § 5, nemlig Behandlingen af smitsomme Sygdomme, Operationer o. s. v., saa er jo i Øvrigt den hele Lægevirksomhed gjort til en fri Næring, saaledes at enhver uberygget og fuldmyndig Person kan udøve denne Næring, naar han anmelder for Øvrigheden, at han agter at udøve saadan Virksomhed, og naar han dernæst fra Øvrigheden har modtaget et Bevis for Anmeldelsen, et Bevis, som Øvrigheden er pligtig til at meddele ham. Til Beroligelse for dem, der mene, at det er for stor Frihed, har den høitærede Minister imidlertid foreslaaet en Kontrol for de uegammerede Læger, en Kontrol, der skal bestaa deri, at de skulle føre en Bog, der skal eftersees af de offentlig ansatte Læger, og hvori de Paagjældende skulle anføre de Sygdomstilfælde, der anmeldes for dem, og den Maade, hvorpaa de behandle dem. Jeg tvivler nu om, at Mange ville finde nogen ret Beroligelse ved denne Kontrol; thi det maa jo vel erindres, at Kontrollen ikke skal gaa ud paa Andet, end at disse foreskrevne Bøger ere førte, og at de Rubriker, der indeholdes i dem, ere udfyldte, men den gaar derimod ikke ud paa at undersøge, hvorledes de ere udfyldte, undtagen for saa vidt som de naturligvis ikke maa indeholde forsættelige Usandheder, ligesom de ikke heller maa indeholde Noget, hvoraf det fremgaar, at de Paagjældende have gjort sig skyldige i en Lovovertrædelse. I Øvrigt angaar Kontrollen slet ikke det Spørgsmaal, hvorledes de Bøgerne ere førte. Lad os for at tage et Exempel, som rigtignok kan synes noget grelt, men som derfor ikke i sig selv er urigtigt, sætte, at en Kvaksalver — hvad der jo ikke er saa ualmindelig — har et Univerfalmiddel, med hvilket han behandler alle de Patienter, der henvende sig til ham. Man tænke sig nu, at en saadan Kvaksalver udfylder den Rubrik, hvori han skal angive, hvilken Sygdom han antager, at Patienten har, med at han ikke veed det; lad os tænke, at han i ethvert Tilfælde skriver i denne Rubrik: Jeg veed det ikke, og at han i den Rubrik, i hvilken han skal angive det Lægemiddel, han anvender, sætter, at han her har anvendt sit Univerfalmiddel, saa ser jeg i Virkeligheden ikke, at man vil kunne sige Andet, end at hans Protokolf ormelt er i Orden, og jeg tror ikke, at den offentlige Læge, der gennemser Protokollen, da vil kunne sige Noget derimod. Det er jo dog en given Sag, at dygtige Læger meget ofte ikke med Hensyn til de Sygdomstilfælde, for hvilke

man henvender sig til dem, kunne sige Andet, end at de ikke kjende det. Jeg tvivler nu ikke om, at Bøgenes Indhold vil blive noget mere varieret, de Paagjældende ville nok sørge derfor, men jeg tvivler paa, at det i Virkeligheden vil blive mere oplysende, og jeg tror i Sandhed, at man maa give Sundhedskollegiet Ret, naar det i sin Betænkning har yttret, at det i Reglen vil være umuligt for Distriktslægerne, selv hvor de nok saa omhyggeligt gennemse Protokollen, at komme til et paalideligt Skjøn over, hvor vidt Bedkommende ikke har behanlet andre Sygdomme end dem, han har Ret til at behandle, eller over, hvor vidt han virkelig er Skyld i et Sygdomstilfælde uheldige Udfald. Sundhedskollegiet har derfor vist ogsaa Ret i, at der er al Grund til at tro, at Distriktslægerne ville tage sig Gjemmensynet af disse Protokoller overmaade let, og det ville de ganske vist saa meget mere gjøre, som de rimeligvis ville være overmaade lidet tilfredse med den Politivirksomhed, som Lovforslaget gaar ud paa at paalægge dem, en Politivirksomhed, som de i Almindelighed, og jeg tror med Rette, mene burde være dem uvedkommende som fremmed for deres egentlige Kald. Skulde denne Bogføring have nogen sand Betydning, tror jeg, at man maatte komme ind paa et helt andet System; saa maatte man komme til, at man kunde fratage de Paagjældende deres Ret til Praxis, ikke blot naar de helt have indladt at føre Bøgerne eller i Bøgerne sagt noget forsættligt Usandt eller begaaet den Uforsigtighed at nedskrive Noget, hvoraf man kan se, at de have begaaet en ligesom Uovlighed, men man maatte ogsaa kunne fratage dem Retten til Praxis i saadanne Tilfælde, hvor det af Bøgerne viste sig, at de i Virkeligheden vare udygtige til det, de have paataget sig. I og for sig vilde jeg ikke anbefale noget Saadant; men jeg nævner det kun, fordi Bogføringssystemet konsekvent maatte føre til et saadant Resultat. Jeg tilstaar saaledes, at jeg venter mig overmaade lidt af dette Kontrolsystem, jeg er ivertimod af den Mening, at dette System med Koncession og offentlig Kontrol er en overordentlig stor Ulempe ved Lovforslaget. Jeg mener nemlig, at den Praktikant, som i Genhold til dette kan møde op med et af Øvrigheden udstedt Næringsbevis, og som kan paaberaabe sig, at han fører Bøger, som gennemses af Distriktslægen, og som denne ikke har gjort nogenformelt Indvendigt imod, paa en vis Maade derved kan faae Præget af at have det Offentliges Approbation paa sin Virksomhed, et Præg, som let kan blive stoffende for Publikum. Og denne Ulempe anser jeg virkelig for at være saa betydelig, at jeg er i en ikke ringe Tvivl om, hvorvidt det ikke, naar Bøgen skulde være, vilde være at foretælle fremfor dette Koncessionsystem, at have et saadant Tolereringsystem, som de tidligere Forslag i denne Sag ere gaaede ud paa. Jeg vilde altsaa efter disse mine Yt-